

تُفَیْک

سازهای ایران را بشناسیم

نوشتۀ

پیمان پورشکیبایی

رضاجدی

نام کتاب: سازهای ایران را شناسیم (تئیک)

نویسنده: پیمان پورشکیبایی، رضا جدیدی

ویراستار: الهام معینی جزئی

عکس: پیمان پورشکیبایی

نقشه‌های ساز: مهنا امینی

طراحی جلد و صفحه‌آرایی: بهاره حسینی

ناشر: رهی

قطع و تعداد صفحات: ۷۶ صفحه جیبی

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

بها: ۵۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۹۹-۲۴-۱

فهرست کتابخانه ملی

سرشناسه: پورشکیبایی، پیمان، ۱۳۵۰-

عنوان و نام پدیدآور: تئیک: نوشته پیمان پورشکیبایی، رضا جدیدی؛ ویراستار: الهام معینی جزئی؛

مشخصات نشر: تهران: نشر رهی، ۱۳۹۳.

مشخصات فائوری: ۷۶ ص.؛ مصور، موزان: ۱۷×۱۱ س.م.

فروست: سازهای ایران را شناسیم: ۲.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۹۹-۲۴-۱؛ رای: ۵۵۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فبا

پژداست: کتابخانه: ص ۱۶۹

موضوع: تئیک

موضوع: تئیک - راهنمای آموزشی

شناسه افزودن: جدیدی، رضا، ۱۳۵۹-

شناسه افزودن: معینی جزئی، الهام

رده بندی کنگره: ۷۸۹/۴۵: پ ۸۷۱۳۹۲: ت ۹۷۲۵: MT۷۲۵

رده بندی دیویی: ۷۸۹/۴۵

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۲۰۷۴۲

تهران- خیابان شریعتی- خیابان ترکمنستان- کوچه سپیدار- پلاک ۶- واحد ۱۳

۸۸۴۷۲۶۶۹-۸۸۳۳۶۸۲۲-۰۹۳۷۹۷۰۷۷۷۹

www.nashrerahi.com

nashr.rahi@gmail.com

فهرست

- ۵..... پیش‌گفتار ناشر
- ۷..... سخنی با شما
- ۹..... ریشه و معنی تنبک در لغت‌نامه
- ۱۱..... نگارشی پیرامون ساز
- ۱۵..... نت‌نویسی تنبک
- ۱۹..... ساختار تنبک
- ۲۵..... سازندگان ساز تنبک قدیم و نوین
- ۲۹..... نوازندگان قدیم و نوین
- ۳۵..... آوا نغاری موسیقی ایران
- ۳۹..... گونه‌های موسیقی در ایران
- ۴۳..... ردیف دستگاهی موسیقی ایران
- ۵..... واژگانی که باید بدانیم

۶۱..... پیش نیازهای فراگیری ساز

۶۵..... نگهداری از ساز

۶۹..... منابع

۷۰..... آشنایی با نویسندگان

پیش‌گفتار ناشر

هرچه بار دشواری‌ها برگردی آدمی سنگینی کند، بیشتر به آغوش طبیعت پناه می‌برد. سکوت، موسیقی، زیبایی و آرامش طبیعت آن چیزی است که پروردگار گیتی به او ارزانی داشته و در نهاد آدمی است.

سرشت پویشگر آدمی نیز برای همراهی با جاودان نغمه‌های گیتی ساز را آفرید. ساز نشان آگاهی از دانش‌های گوناگون پیشینیان و تاریخی کهن است که آدمی سال‌ها با آزمون و تلاش بدان دست یافته است.

نشر رهی برای ارج نهادن به این هنر والای انسانی که تجلی‌گاه ذات لایزال الهی است، مجموعه کتاب‌های سازشناسی را برای شناخت عموم و دوستداران هنر عرضه می‌دارد.

امید است این مجموعه کتاب‌ها به آگاهی و اطلاعات عمومی شما عزیزان بیفزاید.

نشر رهی از مدرسین و هنرمندان ارجمند آقایان پیمان پورشکیبایی و رضاجدیدی (عضو خانه‌ی موسیقی) که با تالیف، گردآوری و پژوهشی دقیق این مهم را به فرجام رساندند سپاسگزاری می‌نماید و آرزوی به‌روزی آنان را از ایرد یکتا خواهان است.

سخنی با شما

موسیقی گسترده‌ایست سرشار از عشق، دانش و احساس که آدمیان با آن به درک زیبایی رسیده و با یکدیگر هم‌سویی را می‌آمایند. سخنی از زبان ساز یا نغمه‌ای که از آوازی بر دل می‌نشیند، شورمندی، شیدایی، غم، اندوه و یا آرامشی بی‌مانند را به ارمغان می‌آورد که گه‌گاه ما را به هم‌آوایی واداشته و زبانی قدرتمند می‌بخشد تا پروردگار زیبایی‌ها را بستانیم.

آوای زمین در گردش کیهان، خود موسیقی ستایشگرانه‌ای از کردگار است. نغمه‌های جاودان برجا مانده‌ی هر قوم بیانگر فرهنگی آشکار و نهان است که از هزارتوی نغمه‌ها به گوش می‌رسند و ما را از داشته‌ها، آرزوها، جنگ‌ها، دلاوری‌ها، عشق‌ها و آلام پیشینیان آگاه می‌سازند.

شناخت ساز در هر جغرافیا ما را به شناخت و دانستن فرهنگ گذشتگان رهنمون است. نقش سازهای گوناگون در آیین‌های پرستش، جشن‌های باشکوه و به سوگ نشستن‌ها کتمان‌ناپذیرند و هم‌اکنون نیز در جای‌جای ایران آیین‌ها پابرجاست.

آنچه ما در این جستار برآن تلاش ورزیده‌ایم شناخت عمومی سازهای ایرانی است تا ارزش این دسناورد مردمان کهن و پاک نهاد را ارج نهیم، آموزش و نواختن آن را همچون دیگر هنرها و الابدانیم، برخی از هنرمندان پرتلاش گذشته و حال که به مقام استادی در این راه رسیده‌اند را بشناسیم، ساختار فیزیکی

۸ ریخت‌شناسی آن را به خاطر بسپاریم و با شناخت آن خرد جمعی را در حفظ این میراث فرهنگی گران‌بها افزون ساخته و به داشتن این سازه‌های ملی افتخار کنیم و پس از شناخت آن با گوش جان سپردن به نغمه‌های خنیاگران و گوساتل از همسویی و مهرورزی به هم خوش‌روزگار باشیم.

پیشکش به مردمان پاک نهاد ایران زمین

پیمان پورشکیبایی، رضا جدیدی

پاییز ۱۳۹۳